

Za českými včelaři do chorvatského Daruvaru

Město Valašské Meziříčí a chorvaské město Daruvar mají uzavřenou smlouvu o partnerské spolupráci. V Daruvaru a jeho okolí žije početná česká menšina. Podle zachovaných dokladů tam začali první osadníci z Čech přicházet před 200 lety.

V loňském roce k nám přijela početná delegace krajanů z Chorvatska a mezi nimi byli také tři včelaři. Zástupci valašskomeziříčského včelařského spolku s nimi navázali kontakt a provedli je po některých včelnicích a včelařských zařízeních. Strávili s nimi dva dny, nejen prohlídkou včelařských provozů, ale především diskusemi a srovnáváním způsobů včelaření a rozdílů v legislativě. Na oplátku nás pozvali na návštěvu k nim.

Tak se čtyři naši včelaři vypravili 14. října na cestu za českými včelaři v Daruvaru. V samotném městě a zejména v jeho okolí jsou stále vidět následky občanské války při zániku Jugoslávie. Pobožené domy, někdy celé vesnice, střelbou poškozené fasády, ale také paradoxně nové domy, ve kterých nikdo nebydlí. Po skončené válce dala chorvatská vláda postavit nové domy občanům, kteří o domy ve válce přišli. Mnozí ale odešli do větších měst a našli tam svůj nový domov. Domy, které jim byly postaveny však nesmějí prodat.

Jeli jsme tam ale za včelaři a včelami. Značné rozdíly v legislativě nesou s sebou také rozdílné způsoby včelaření. U nás statisticky průměrný včelař má 10 včelstev, je označován jako hobby včelař nebo malovčelař. Chorvatský malovčelař má okolo 50 včelstev a velkochovatel obhospodařuje několik set včelstev a přitom má své občanské zaměstnání. Kočování se včelstvy ke zdrojům snůšky není u nás příliš rozšířené (opět díky legislativě). U chorvatských velkovčelařů je kočování základem úspěšného hospodaření. Úly jsou naskládány v kontejnerech (každý na 48 úlů), postavených na vysokých nohách. Nákladní auto najede pod kontejner, nadzvedne jej, nohy se demontují a jede se kočovat. Nejdříve k akátu, potom do lesů jedlých kaštanů, na vřesoviště a ke slunečnici. Mají jednodruhové medy, které se u nás těžko získávají. Jejich medy mají také jinou chuť, než na jakou jsme zvyklí u nás.

Organizátorem programu naší návštěvy byl pan Vladimír Bilek, poslanec chorvatského parlamentu za národnostní menšiny, místostarosta Daruvaru a samozřejmě včelař. Všichni naši průvodci byli etničtí Češi. Někteří měli české jméno, ale česky už neuměli. Ostatní ovládali oba jazyky a tak nám tlumočili. Na závěr nám jako hrdí vlastenci umožnili návštěvu Českého domu. Je to organizace podporovaná chorvatskou i českou vládou a zašitíuje 29 krajanských spolků v celém Chorvatsku. Součástí Českého domu jsou české jesle, česká mateřská škola pro 160 dětí a základní škola pro více než 200 dětí.

Cesta do Daruvaru byla pro nás velkým zážitkem, který potřebuje promyslet a vstříbat. Za zprostředkování a umožnění této návštěvy děkujeme našemu řidiči a včelaři Michalu Lysákovi a všem představitelům našeho města.

Jiří Rosa